

FOTOMONOGRAFIJA STAROG ĐAKOVA

Društvo ljubitelja starina Đakovo, Đakovo, 1995., str. 64

Zaljubljenici u Đakovo, grad bogate kulturne baštine, osnovali su potkraj 1994. godine Društvo ljubitelja starina s ciljem njegovanja svih vrijednosti iz prošlosti grada i implicitnom nakanom bavljenja povijesnom antropologijom svoga zavičaja. U ambicioznom programu rada, između ostalog, istaknuta je potreba da se u što kraćem vremenskom roku prikupe fotografije i razglednice starog Đakova i na primjeren način prezentiraju širem krugu čitatelja.

Knjiga »Fotomonografija starog Đakova« na šezdesetak stranica donosi oko 90 fotografija (razglednica) grada u periodu od 1894. godine do pedesetih godina ovog stoljeća. Fotografije (razglednice) nisu poredane kronološki, ali ni na neki drugi konzistentan način. Krenulo se od središta grada, panorame gradskih trgova i onoga što se na njima nalazilo, da bi se sukcesivno od središta udaljavalo, onoliko koliko je to raspoloživi materijal dozvoljavao. Od ovakove sheme odustalo se na nekoliko središnjih stranica knjige gdje su uvrštene možda i najzanimljivije fotografije (razglednice) - i to u boji.

Fotografije se, naravno, mogu doživjeti na različite načine, ovisno o interesu i vizualnoj kulturi promatrača. Netko će ih doživjeti kao nostalgično prisjećanje na odveć brzo prohujala vremena, dok će ih drugi, sa stajališta struke, možda koristiti i kao vrijedan kulturno-povijesni izvor za široku lepezu djelatnosti, od svenazočne politike do urbanizma i njemu kompatibilnih disciplina. U svakom slučaju njihova dokumentarna relevantnost, što je i bio osnovni kriterij pri sakupljanju fotografija (razglednica), nije upitna. Da je kojim slučajem pronađeno više fotografija perifernih đakovačkih ulica, ova knjiga bila bi svakako kompletnija i zanimljivija širem krugu potencijalnih čitatelja. Što se u tomu nije u potpunosti uspjelo nisu odgovorni priređivači knjige već, prije svega, vrijeme u kojemu je dominirala portretna fotografija.

Da »Fotomonografija starog Đakova« ne bude tek slikovnica pobrinuli su se Željko Lekšić i potpisnik ovog teksta. Lekšić je ispod većine fotografija (razglednica) napisao instruktivne bilješke koje bi čitatelje, u najkraćim crtama, trebale izvjestiti o osnovnim podacima vezanim uz godinu izgradnje, namjenu i značaj onoga što fotografije (razglednice) predstavljaju. U članku »Fotografija kao medij vizualnog sagledavanja prošle stvarnosti« dolje potpisani je rekao nešto o razvoju fotografije kod nas i u svijetu, o njezinom značenju i sagledavanju prošle stvarnosti te ponešto i o razvoju toga medija u gradu Đakovu. Na istom mjestu dane su i osnovne informacije o nastanku i uporabi razglednica.

Mr. Borislav Bijelić